

Sygn. akt III AUa 1769/11

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jarosław Błaszczak
Sędziowie:	SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.) SSA Jacek Witkowski
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 19 października 2011 r. sygn. akt V U 1057/11

***oddala apelację.***

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 19 października 2011 r. Sąd Okręgowy w Opolu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z 22 marca 2011 r. i umorzył należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawczyni M. C. za okres przebywania na zasiłku macierzyńskim, tj. za okres od 5 marca 2000 r. do 22 lipca 2000 r. i od 1 października 2005 r. do 19 listopada 2005 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. C., będąc zatrudnioną na podstawie umowy o pracę podlegała ubezpieczeniu z tego tytułu, jako osoba fizyczna jednocześnie prowadziła działalność gospodarczą, z którego to tytułu odprowadzała składki zdrowotne. Od 5 marca 2000 r. do 22 lipca 2000 r. wnioskodawczyni przebywała na urlopie macierzyńskim i jak twierdzi, w tym okresie nie prowadziła działalności gospodarczej, ale nadal odprowadzała składki zdrowotne. Kolejny raz w takiej

samej sytuacji wnioskodawczynie przebywała na urlopie macierzyńskim w okresie od 1 października 2005 r. do 19 listopada 2005 r.

Pismem ZUS z dnia 22 grudnia 2008 r. wnioskodawczynie została poinformowana o nieprawidłowościach w dokumentach zgłoszeniowych i rozliczeniowych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 5 marca 2000 r. do 22 listopada 2000 r., gdzie wskazano tryb i termin złożenia odpowiednich dokumentów korygujących. W odpowiedzi na to wnioskodawczynie wniosła pismo z dnia 10 lutego 2009 r., które pozostało bez odpowiedzi, bo jak twierdzi ZUS zgodnie z pismem Prezesa ZUS z dnia 12 marca 2009 r. należało wstrzymać wszelkie postępowania wyjaśniające dotyczące ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym w sprawach takich jak sprawa wnioskodawczynie, z uwagi na trwające prace legislacyjne nad ustawą przewidującą umorzenie należności z tytułu składek należnych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, w którym ubezpieczony pobierał zasiłek macierzyński lub przebywał na urlopie wychowawczym, a ponadto pismo nie wносиło nowych okoliczności do sprawy.

Wnioskodawczynie pismem z 27 stycznia 2011 r. zwróciła się do ZUS z prośbą o informację, wobec braku odpowiedzi na jej poprzednie pismo i telefonicznych informacji pracowników ZUS, że ma cierpliwie czekać na odpowiedź.

W odpowiedzi na to pismo ZUS, pismem z 24 lutego 2011 r., poinformował wnioskodawczynię o stanie prawnym i wezwał do złożenia dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego od 5 marca 2000 r. do 22 lipca 2000 r. oraz od 1 października 2005 r. do 19 listopada 2005 r.

Wnioskodawczynie pismem w 11 marca 2011 r. zwróciła się o umorzenie należności z tytułu składek należnych w tych okresach i ZUS zaskarżoną decyzją odmówił wnioskodawczynie umorzenia tych składek z uwagi na to, że termin do złożenia takiego wniosku minął w dniu 1 września 2010 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawczynie jest zasadne, bowiem w toku postępowania odwoławczego doszło do zmiany przepisów, a mianowicie w dniu 6 września 2011 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 lipca 2011 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe oraz ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw, która w art. 1 ust. 1 uchyliła przepis art. 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r., czyli przepis określający termin do złożenia wniosku o umorzenie należności, których dotyczą przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł organ rentowy wskazując na naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe (Dz. U. nr 71, poz. 609) oraz art. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe oraz ustawę o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 185, poz. 1095), a także art. 477<sup>14a</sup> § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. nr 43, poz. 296 ze zm.) poprzez uznanie, że zmiana przepisów w toku postępowania odwoławczego uzasadnia zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie należnych od wnioskodawczynie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Wskazując na powyższe apelujący wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania wnioskodawczynie, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od wnioskodawczynie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację organu rentowego M. C. wniosła o jej oddalenie z uwagi na to, że wszelkie zarzuty i twierdzenia podniesione przez stronę pozwaną są nieuzasadnione i stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji.

**Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja organu rentowego nie jest uzasadniona.

Sąd Apelacyjny nie dopatrywał się naruszenia przez Sąd Okręgowy wymienionych w apelacji przepisów prawa materialnego oraz zastosował właściwe przepisy prawne, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd I instancji wykładni przepisów.

Przy bezspornym stanie faktycznym spór sprowadzał się do oceny, czy przy zmianie stanu prawnego w trakcie postępowania odwoławczego toczącego się przed sądem, możliwe jest dokonanie przez ten sąd zmiany decyzji na korzyść ubezpieczonego.

W sprawie bowiem organ rentowy, wydał zaskarżoną decyzję, na podstawie przepisów art. 3 i 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe (Dz. U. nr 71, poz. 609) stwierdzając, że M. C. złożyła wniosek o umorzenie należności z tytułu składek z przekroczeniem 12 miesięcznego terminu.

W trakcie postępowania sądowego, toczącego się na skutek złożenia przez wnioskodawczynię odwołania od przedmiotowej decyzji, w dniu 6 września 2011 r. weszła w życie ustawa z dnia 28 lipca 2011 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy - Prawo bankowe oraz ustawę o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw, która w art. 1 ust. 1 uchyliła art. 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych...

Od tego momentu zatem, ustawodawca umożliwił złożenie wniosku o umorzenie należności składkowych bez żadnych ograniczeń czasowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego słuszne jest stanowisko Sądu I instancji, że całokształt okoliczności niniejszej sprawy daje podstawy do przyjęcia, iż zmiana stanu prawnego w trakcie postępowania sądowego na korzyść wnioskodawczyni, uzasadniała zmianę decyzji organu rentowego na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. Zważyć bowiem należy, że jakkolwiek słuszne jest twierdzenie apelującego, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd ocenia legalność decyzji według stanu prawnego istniejącego w dacie jej wydania, tak jednocześnie nie jest trafne stanowisko organu rentowego, że powyższe wyklucza zastosowanie w tychże sprawach art. 316 § 1 k.p.c. W myśl tego przepisu po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy. W sytuacji, jaka zaistniała w sprawie, tj. zmiany stanu prawnego w trakcie postępowania odwoławczego i to na korzyść wnioskodawczyni, słusznie przyjął Sąd Okręgowy, że możliwe było dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. Skoro bowiem ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie korzystnej dla ubezpieczonych regulacji w tym przedmiocie, wydawanie obecnie orzeczenia niekorzystnego dla wnioskodawczyni byłoby niecelowe i niepotrzebnie wydłużałoby postępowanie w sprawie. Tym bardziej, że M. C. składając kolejny wniosek z uwagi na zmianę przepisów, uzyskałaby orzeczenie dla niej korzystne. Na marginesie jedynie należy wskazać, że wnioskodawczyni podejmowała działania zmierzające do wyjaśnienia jej sytuacji, a organ rentowy, wstrzymując w tym okresie postępowania we wszystkich sprawach dotyczących umorzenia należności składkowych, winien od razu po wprowadzeniu regulacji umożliwiającej takie umorzenie, poinformować ubezpieczoną o uprawnieniu do złożenia stosownego wniosku, tym bardziej, że M. C. oczekiwała na odpowiedź na swoje pismo z dnia 10 lutego 2009 r. ZUS natomiast zareagował dopiero po kolejnym piśmie wnioskodawczyni złożonym już po przekroczeniu przez nią terminu wynikającego z ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych...

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.

R.S.